

Měsíc stále neznámý

Pavel Gabzdyl, Hvězdárna a planetárium Brno

Výzkum Měsíce

(1994) Clementine

(1998) Lunar Prospector

(2007) Kaguya

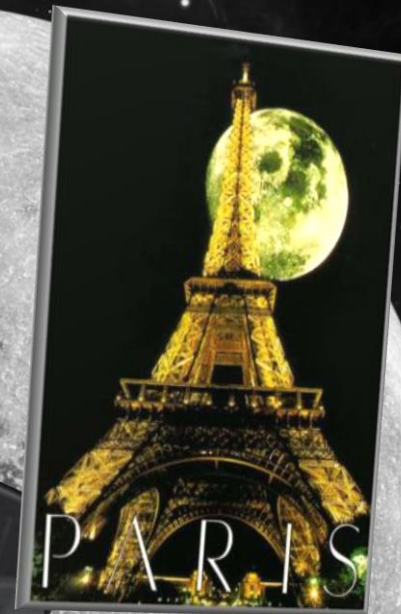
(2008) Chandrayaan-1

(2009) Lunar Reconnaissance Orbiter

(2011) GRAIL

Jak vypadá Měsíc?

náměsíčnost
Kouření způsobuje

Jak vypadá Měsíc?

Foto: James Behrens

Jak je Měsíc veliký?

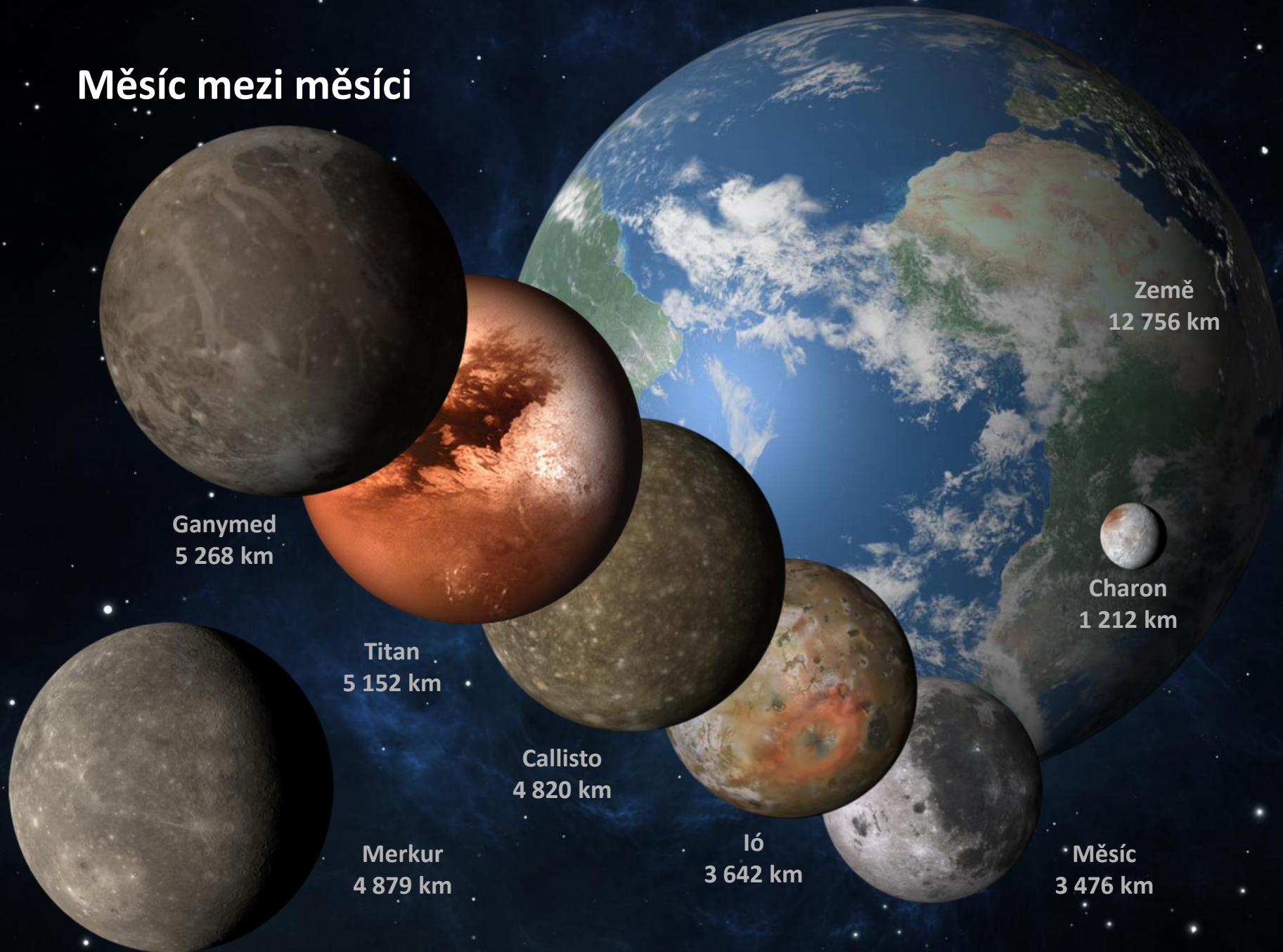

Zatmění Měsíce 28. září 2015 - mobilem

Foto: The Telegraph

Měsíc mezi měsíci

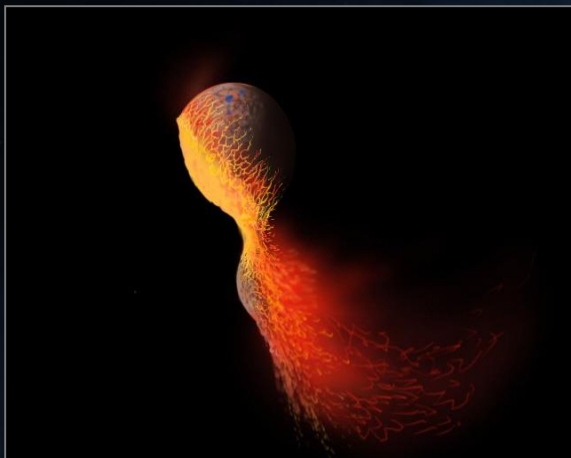
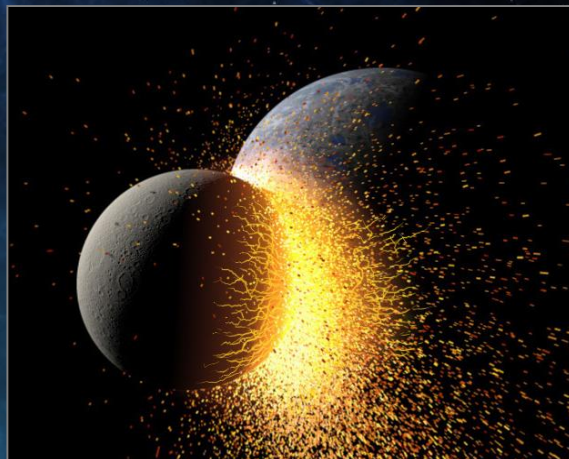
VZNIK: Co přineslo Apollo?

- Měsíc je ochuzen o těkavé prvky
- průměrná hustota Měsíce je $3,3 \text{ g/cm}^3$, Země $5,5 \text{ g/cm}^3$
- systém Země-Měsíc má poměrně velký moment setrvačnosti
- Měsíc a Země mají téměř stejné izotopické složení
- Měsíc má méně železa než Země

VZNIK: Velká srážka

Kresby: Don Davis

VZNIK: Příběh nekončí

Paul Waren, Edward Young, Issahu Kohl (University of California)

VZNIK: Příběh nekončí

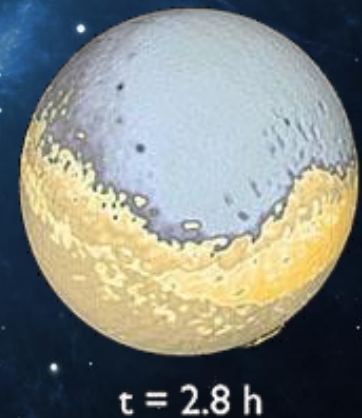
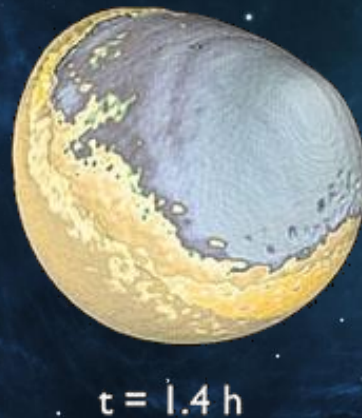
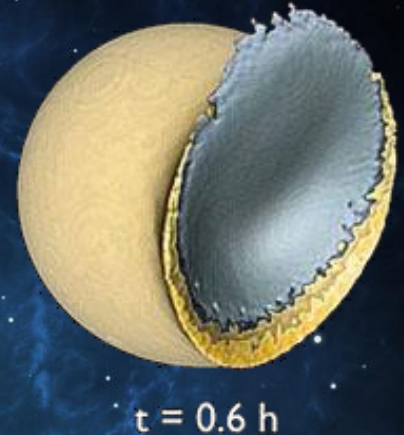
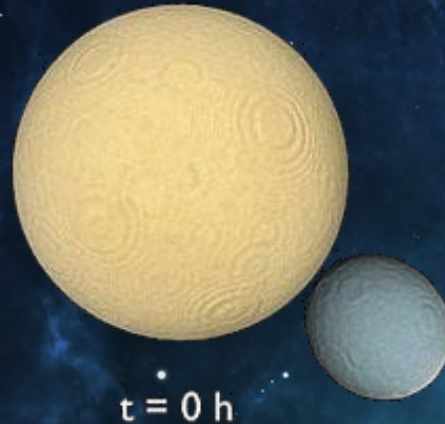
Tajemství odvrácené strany Měsíce

LRO / NASA

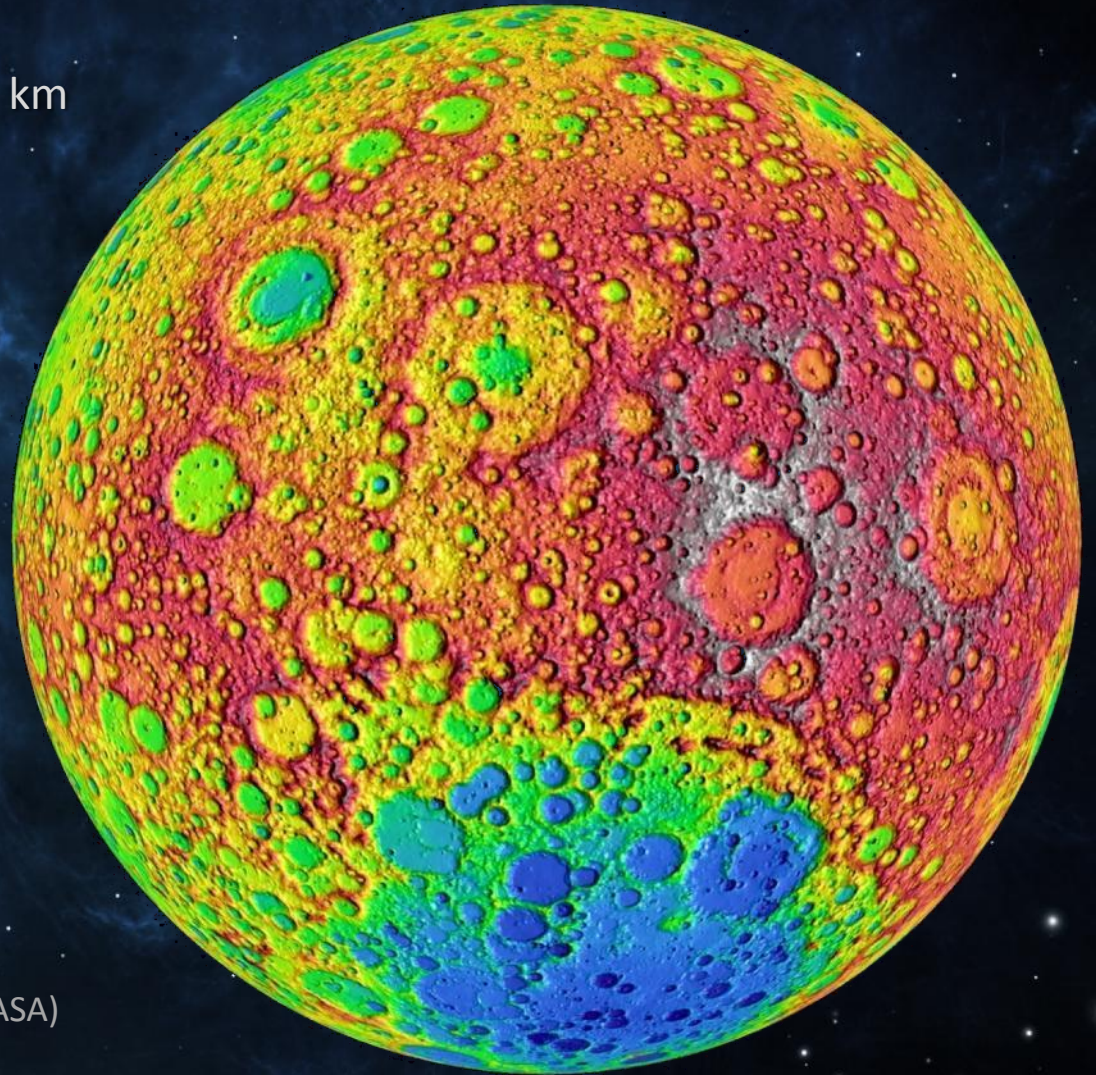
Tajemství odvrácené strany Měsíce

Před více než čtyřmi miliardami roků mohla mít Země **druhý měsíc o průměru 1 300 km**, který se nedlouho po svém vzniku zřítíl na Měsíc. Díky tomu, že se sourozenec našeho Měsíce pohyboval po velmi podobné dráze kolem Země jako náš současný souputník, byla kolizní rychlost obou těles malá – asi **2 km/s**.

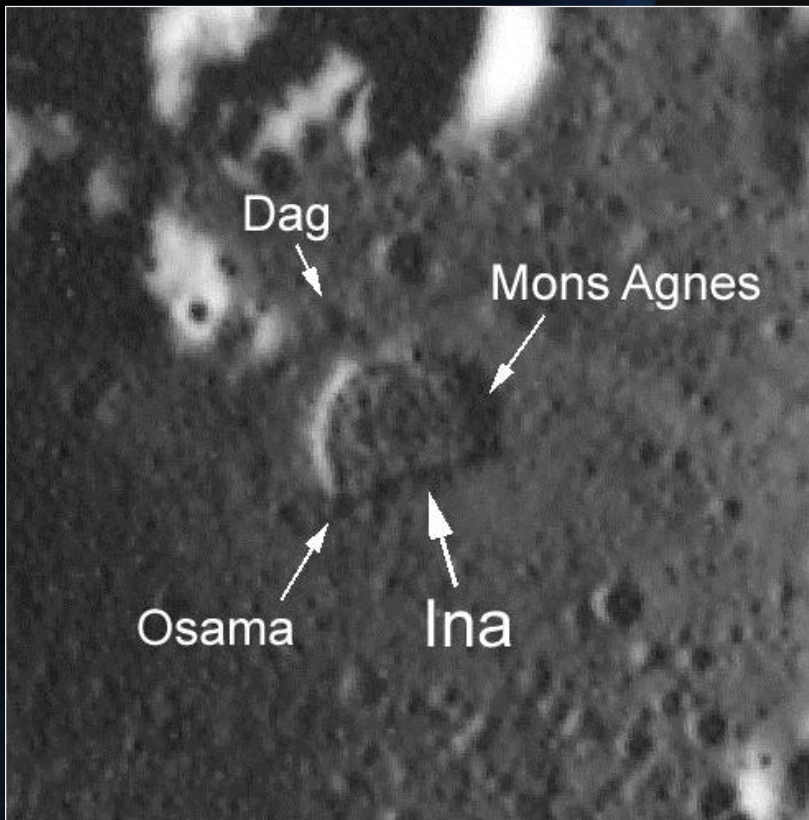
Největší „díra“ ve Sluneční soustavě

- Jižní pól - Aitken
- průměr 2 500 km / hloubka 13 km

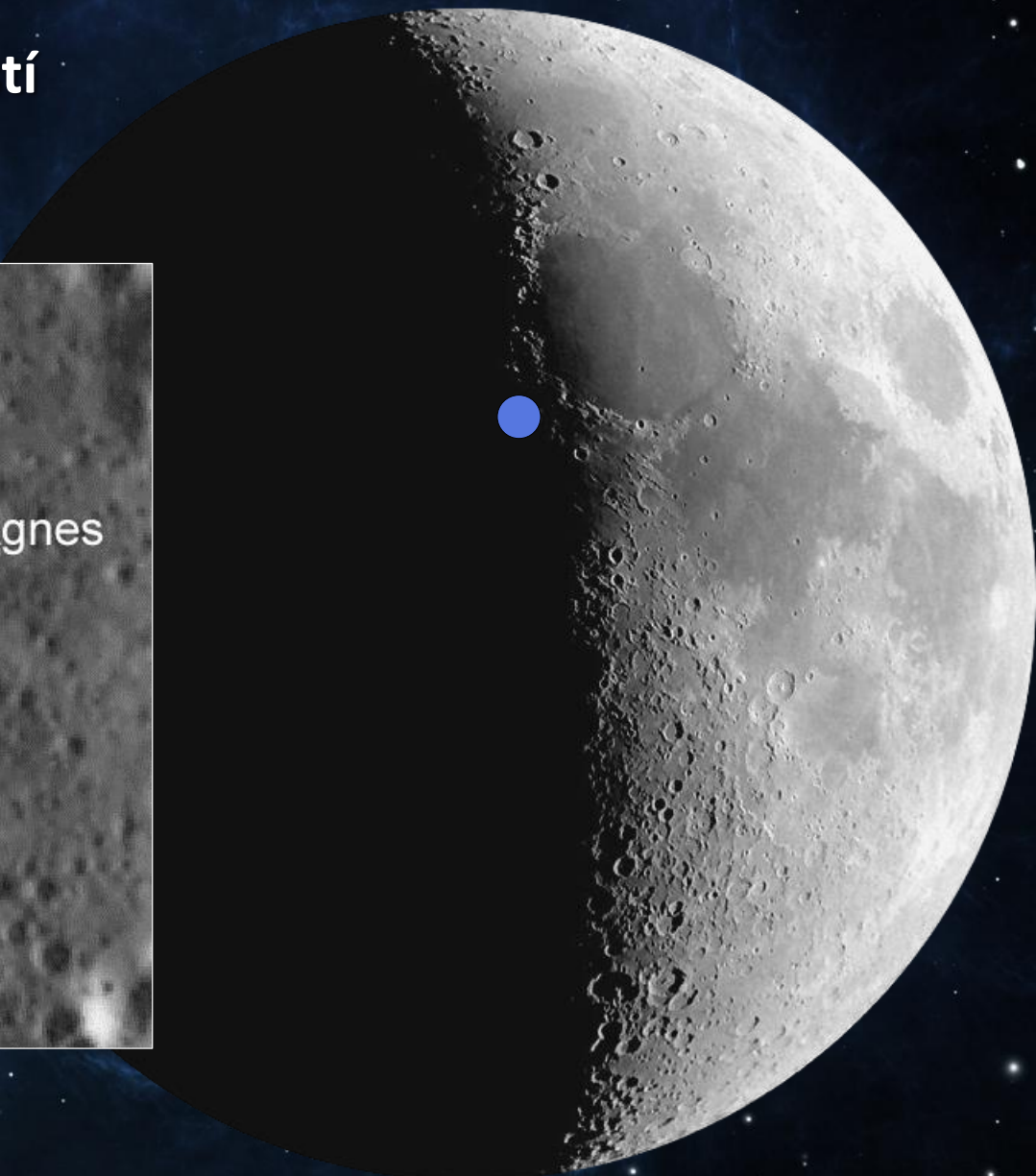

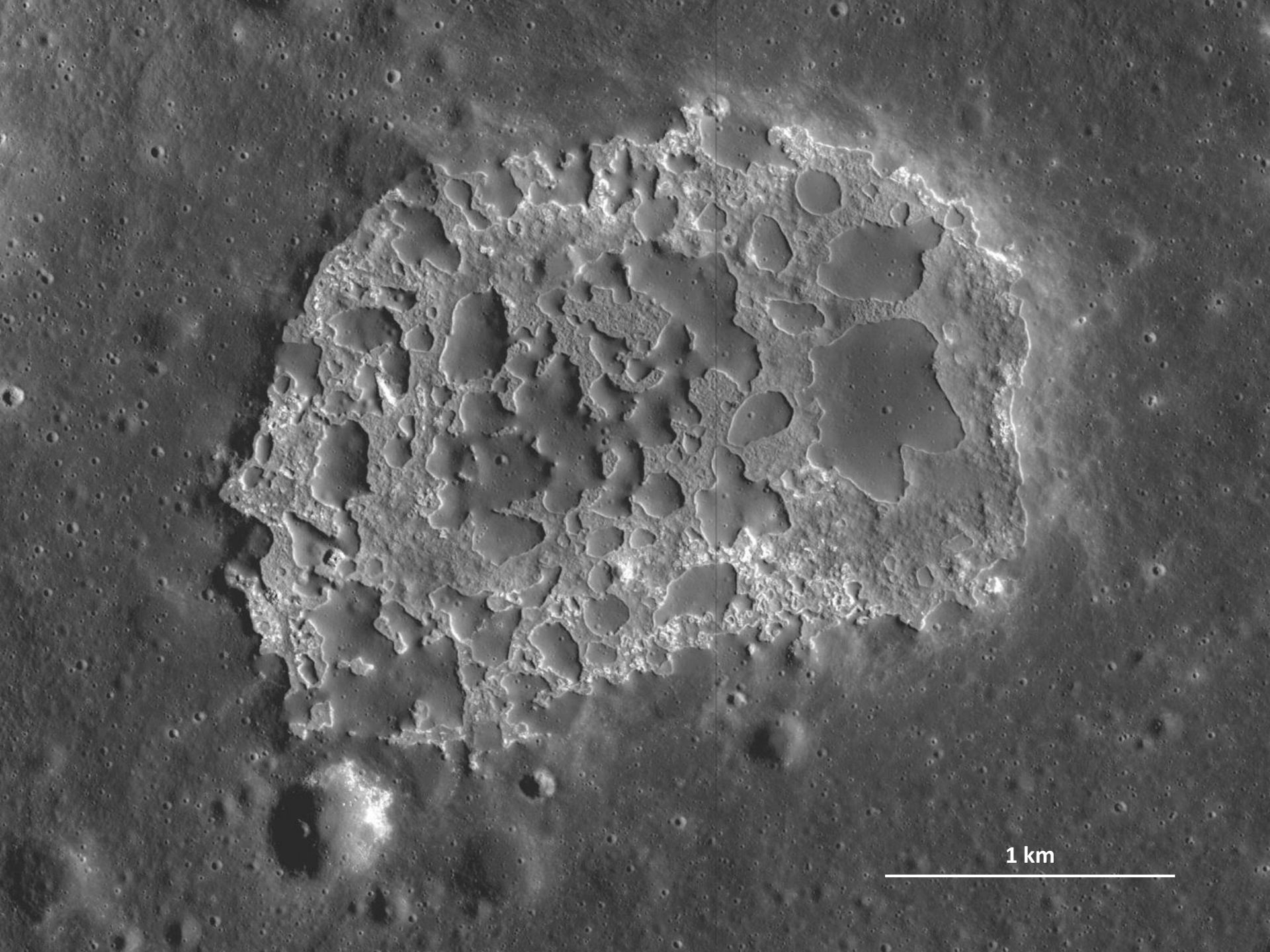
LRO / LOLA (2011 NASA)

Propadlina v Jezeře štěstí

Apollo 17/ NASA

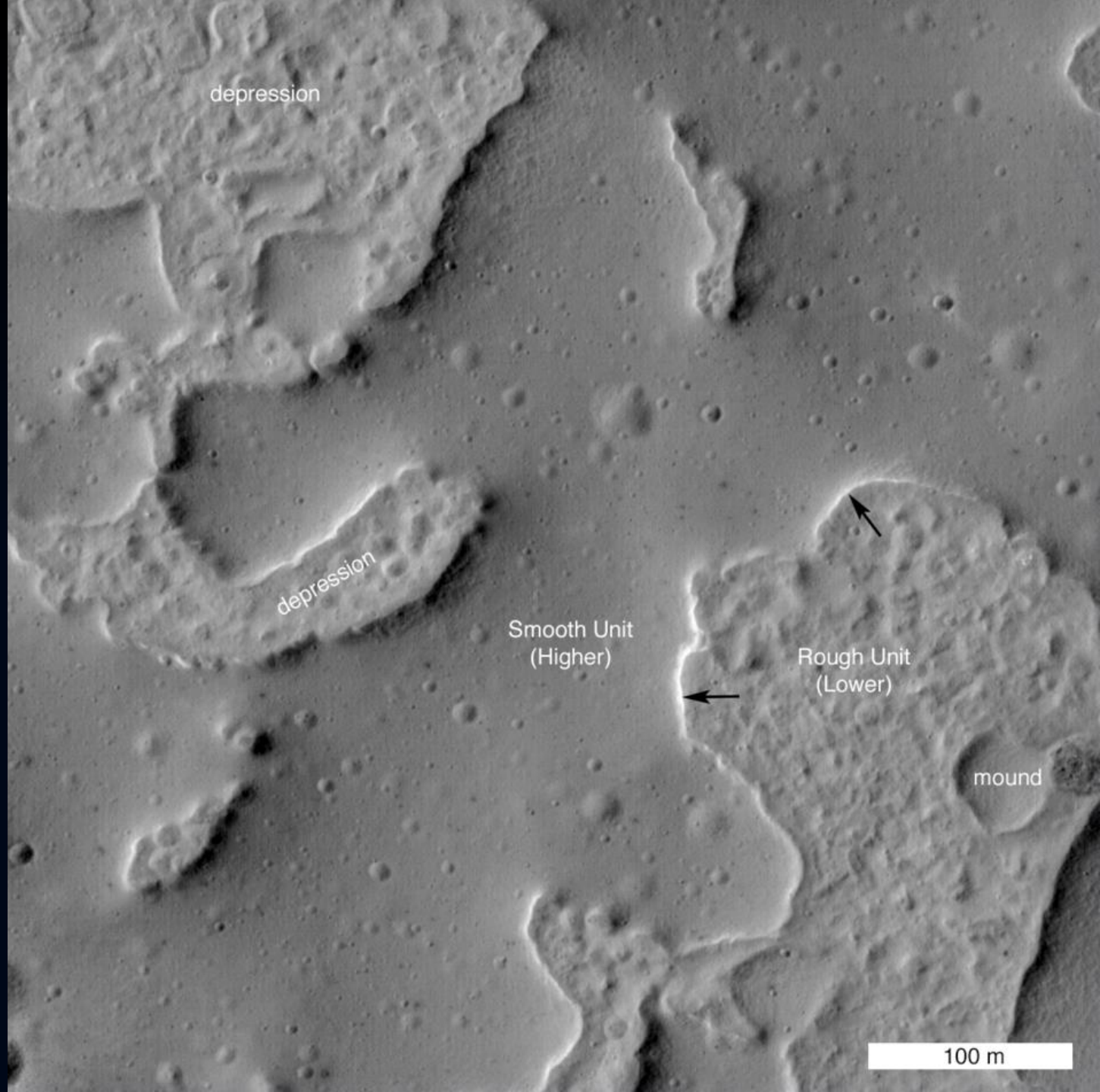

1 km

LROC NAC M175246029L [NASA/GSFC/Arizona State University]

depression

depression

Smooth Unit
(Higher)

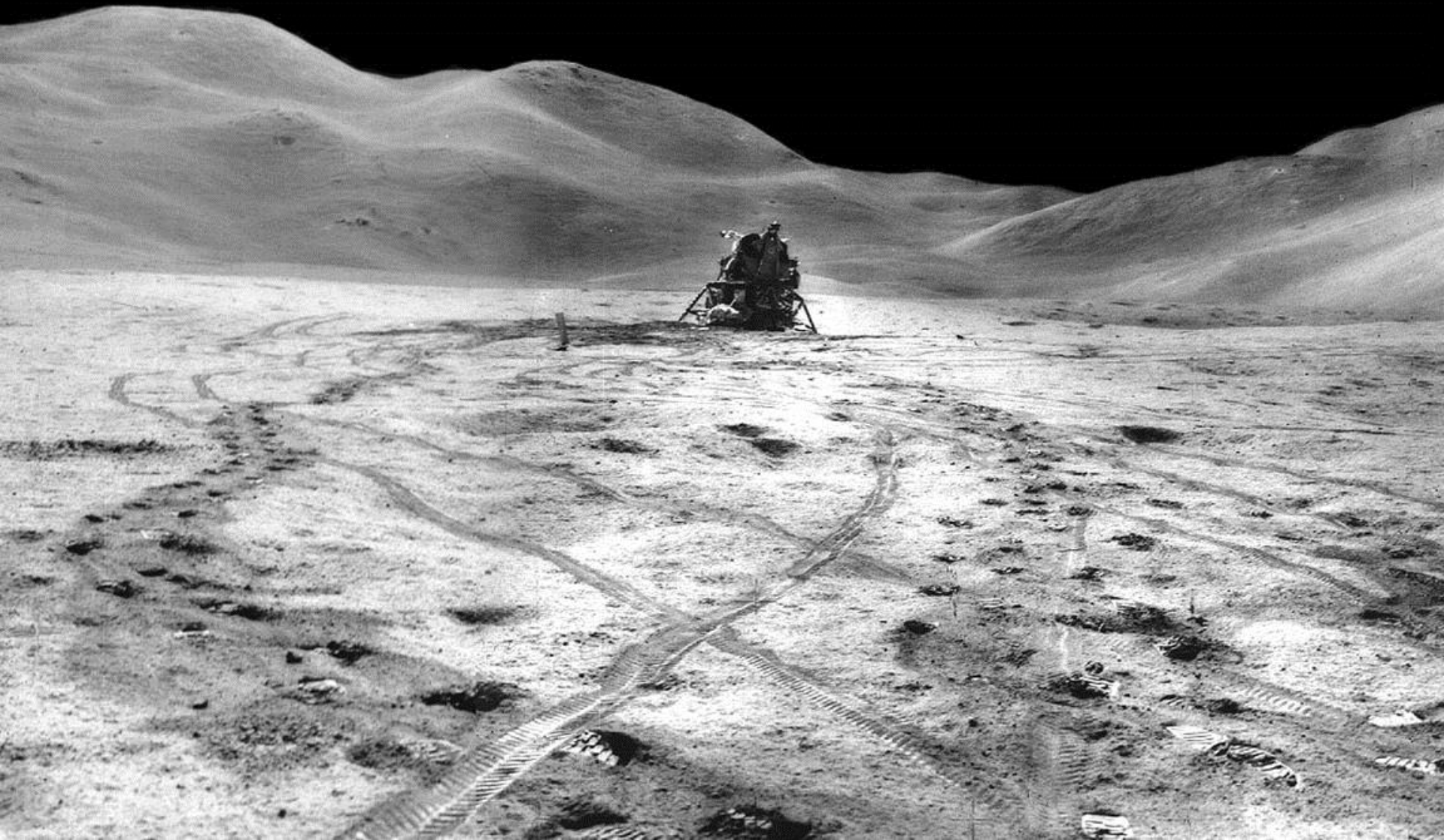
Rough Unit
(Lower)

mound

100 m

Lidé na Měsíci

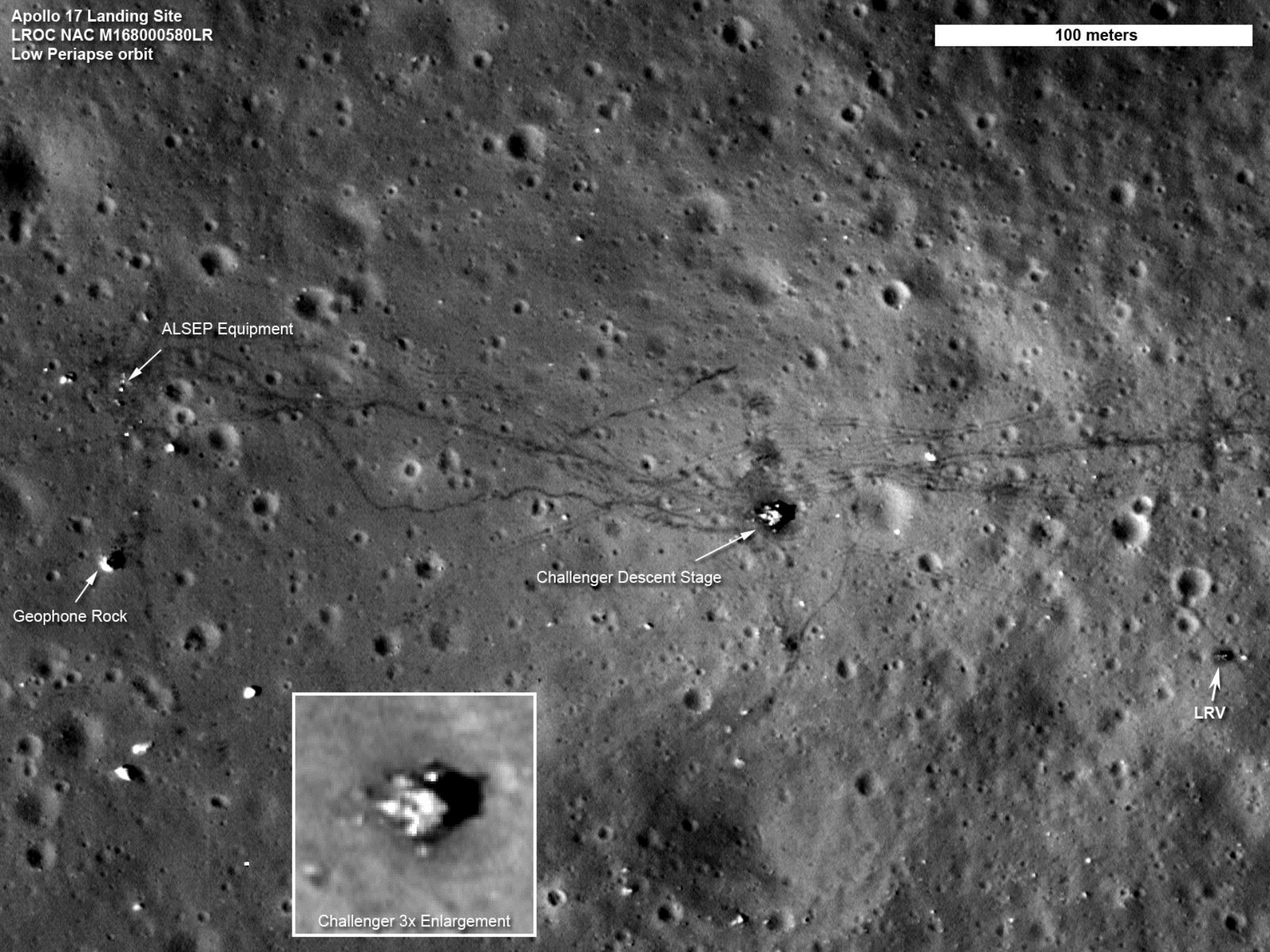
ALSEP Equipment

Geophone Rock

Challenger Descent Stage

LRV

Challenger 3x Enlargement

Vliv Měsíce

- prudí hvězdáře
- počasí

Moře chladu

Moře dešťů

Moře
jasu

Oceán
bouří

Moře
nepokojů

kráter
Kopeník

Moře
klidu

Moře
hojnosti

Moře
oblaků

Moře
nektaru

Moře
vláhy

Vliv Měsíce

- prudí hvězdáře
- počasí
- přílivy a odlivy
- náměsíčnost
- umění
- vytí vlků
- rozmnožovací cykly některých zvířat
- nehody
- spánek

(2013): Evidence that the Lunar Cycle Influences Human Sleep – Current Biology, Volume 23, Issue 15, 5 August

<http://mesic.astronomie.cz>